

Закон штампи од 6. августа 1925, са изменама и допунама и Уредбом о односима између новинара и власника листова, 1938.

Садржај

Закон о штампи

Глава I. Опште одредбе

Глава II. О ауторском, издавачком праву

Глава III. Страна штампа

Глава IV. Забрана

Глава V. Исправка

Глава VI. Цензура

Глава VII. Одговорна лица

Глава VIII. Кривична дела

1. Против општих интереса

2. Против части

3. Чисто штампарске природе

Глава IX. Поступак

Глава X. Одговорност органа власти

Глава XI. Завршне одредбе

Уредба са законском снагом у погледу уређења односа између новинара и власника листова

Глава I. Новинар и власник

Глава II. Осигурање новинара за старост и случај инвалидитета

Глава III. Прелазна и завршна наређења

Регистар

551.751 (487.1)
(084.5)

ЗАКОНА

ДУЗЕТА ГЕЦА КОН А.Д.

ЗАКОН О ШТАМПИ

И УРЕДБА О ОДНОСИМА

НОВИНАРА И ВЛАСНИКА ЛИСТОВА

Shiratake

ЗБИРКА ЗАКОНА

ИЗДАВАЧКОГ И КЊИЖАРСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ГЕЦА КОН А. Д.

Св. 30:

1 јануара 1942 год.

Београд.

Штампар бр.

2138-6j

ЗАКОН О ШТАМПИ

ОД 6 АВГУСТА 1925

СА ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА

И

УРЕДБОМ О ОДНОСИМА ИЗМЕЂУ НОВИНАРА
И ВЛАСНИКА ЛИСТОВА

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ ГЕЦА КОН А. Д.

12 КНЕЗ МИХАИЛОВА 12

1938

Регистар и садржај — на крају свеске

Киб. Бр. 36395

Припремио за штампу
ЉУБ. РАДОВАНОВИЋ,
адвокат у Београду

ЗАКОН О ШТАМПИ

од 6 августа 1925

Служб. новине, Бр. 179 од
8 августа 1925, Дод. XXIX и
Бр. 9 од 11 јануара 1929, Дод.
IV стр. 57.

са изменама и допунама

Одредбе Закона, којим се стављају на снагу и уводе у живот Кривични Законик, Закон о судском кривичном поступку и Закон о извршавању казни лишењем слободе¹⁾.

Члан 6

Остају и даље у важности:

2. Закон о штампи од 6 августа 1925 г. са изменама и допунама у Закону од 6 јануара 1929 год., у колико није измењен овим Кривичним Закоником;

3. Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави од 6 јануара 1929 год.

Спшти део овог Кривичног Законика, изузетно од прописа његовог § 13, вреди и за поменуте законе, у колико се њима нарочито што друкчије не наређује.

Члан 8

У Закону о штампи казна затвора има се узети као затвор а не као строг затвор у смислу овог Кривичног Законика.

¹⁾ С. н. 1929, Дод. стр. 282.

Члан 10

Остају и даље у важности:

1. Прописи о кривичном поступку по Закону о штампи од 6 августа 1925 године.

2. Закон о Државном Суду за заштиту Државе од 8 јануара 1929 год. Но за поступање по том Закону вредеће од дана кад овај Законик о судском кривичном поступку добије обавезну снагу његови прописи, у колико није самим Законом о Државном Суду за заштиту Државе или Уредбом издатом на основу чл. 3 тог закона што друкчије наређено.

ЗАКОН О ШТАМПИ

ГЛАВА I

Опште одредбе

Члан 1

Штампа је слободна. Слобода штампе састоји се у неспреченом исказивању мисли у новинама или другим штампаним предметима или у сликама, цртежима или у другим предметима, механичким или хемијским путем направљеним за умножавање, који су намењени јавности, или у тако умноженим и растуреним предметима, у границама Уставом и државним законима одређеним.

Члан 2

Укинут Законом о изменама и допунама од 6 јануара, 1929 год.

Члан 3

За штампање новина и списка није потребно овлашћење ни од какве власти нити је за штампање и излажење њихово потребно полагање каквог новчаног јемства у виду кауције.

Члан 4

Штампарске и књижарске радње као такве у погледу њиховог отварања подлеже одредбама трговачког закона и закона о радњама.

Оне морају бити протоколисане код надлежне власти пре отпочињања рада.

*

Уредба о дозволи за обављање штампарске, литографске и ксилографске радње од 7 марта 1932. — С. н. 1932, Дод. стр. 159.

*

Наш закон право на обављање штампарског заната, на отварање штампарских и књижарских радњи одваја из режима штампе и подводи под опште прописе трговачког закона и закона о радњама. То, уствари, претставља једно посредно ограничење слободе штампе, за коју је везана не само несметана слобода писања, него и могућност, да се написани састав и објави.

Санкција за повреду чл. 4 прописана је у чл. 38 и 70 овог Закона. Међутим како је Закон о радњама, (чл. 397 и 398), прописао друге, особене казне за отпочињање рада без прописане дозволе, други поступак и другу надлежност, — то ће се и у случају повреде чл. 4 поступити по одредбама овог Закона о радњама, а не по одредбама овог Закона, које су, у том погледу, измењене Законом о радњама. (§ 426 ст. 3 и 4 и § 428 ст. 6.).

Члан 5

Издавач новина и повремених списка дужан је да покретање пријави државном тужи-

оцу, а где овога нема, месној државној полицијској власти.

Ова пријава има да садржи:

- 1) име новина или повремених списка који ће да се штампа;
- 2) име и презиме уредника са означењем његовог стана;
- 3) име штампарије у којој ће се штампати.

Државни тужилац односно полицијска власт дужна је издати подносиоцу потврду о пријави. Ако надлежна власт не изда истога дана ту потврду, издавач може и без ње отпочети издавање новина и повремених списка.

Издавач је дужан да одмах поднесе накнадну пријаву о свакој промени која наступи после поднете пријаве.

*

Пријава државном тужиоцу није условљена никаквим роком, али мора бити учињена до појаве листа или повремених списка.

Одредба чл. 5 не односи се на све предмете штампе из чл. 1., већ је ограничена на новине и оне списе, који имају периодичан карактер излажења. Мисли се поглавито на часописе, тј. на такве списе који се у једном одређеном виду стално понављају.

Под ову одредбу не би, према томе, потпадале библиотеке, јер у њима свака књига претставља једно засебно издање. Библиотека је једна серија посебних издања и нема карактер повремених списка.

*

Санкција за повреду дужности из чл. 5: чл. 70 овог Закона.

Члан 6

На свима предметима поменутих у чл. 1. овога Закона, који су намењени јавности, мора стојати штампано, урезано или уметнуто место штампања или израде, име и презиме штампара или штампарије, односно резача, односно сликара, и означање њиховог боравишта. Ако је штампарија акционарско друштво, мора бити означено име њеног претставника који ће се позивати на суд уместо штампарије.

Од ове обавезе изузимају се кандидатске односно гласачке листе, ако на њима нема ништа осим онога што је законом прописано. Исто тако изузимају се трговачки протоколи, формулари и остало што је за трговачку радњу потребно, посмртне објаве, позиви на разне забаве и зборове, ако на њима нема ништа сем имена оних који се позивају, дан, место где ће бити збор и имена сазивача.

Санкција за назначивање штампара на штампаном примеру: чл. 38 и 70 овог Закона.

Одговорност за повреду чл. 6. независна је од садржине самога штампаног предмета.

За растурање штампаних предмета из ст. 2 не важе ограничења чл. 14.

Члан 7

Штампар је дужан пре почетка растурања, да од сваких штампаних новина и повремених списа, достави по пет примерака државном тужиоцу, односно месној државној полицијској власти, од којих ће један примерак задржати за себе, један доставити Народној

Библиотеци у Београду, један Свеучилишној Библиотеци у Загребу, један Државној Лицеалној Библиотеци у Љубљани, а један обласној државној или јавној библиотеци.

Сем тога, по један примерак свих штампаних новина и повремених списа дужан је штампар да достави и управи полиције, ако је предмет штампан у средишту бановине или на подручју Управе града Београда¹⁾.

Растурање може отпочети чим се ови примерци доставе надлежној власти.

Почетак растурања није условљен потврдом пријема ових примерака.

Казна за повреду дужности из овога члана: чл. 70 овог Закона.

Члан 8

Сваке новине и сваки повремени спис, који излази у напред назначеним месечним или краћим, ма и неједнаким, размацама времена, мора имати поред означања штампара и означање уредника и издавача.

Њихово име и презиме, занимање и означање боравишта морају бити оштампани у врху или на крају листа.

Казна за повреду чл. 8: чл. 70 овог Закона.

Члан 9

Уредник је једно од оних лица која стварно управљају редакционим делом новина или

¹⁾ Допуна, § 36 тач. 5 Фин. зак. 1936/37.

повремених списа. Уредник одговара за кривице штампом учињене по одредбама овога Закона.

Име уредниково означаје се на листу. Није допуштено означити као уредника једно лице које нема учешћа ни у одређивању правца у коме се лист уређује, ни у одлучивању, да ли ће један напис бити објављен или не.

Уредник може бити сваки пунолетни држављанин Краљевине Југославије¹⁾ коме нису судским путем одузета грађанска и политичка права.

Уредник мора становвати у месту где новине или повремени списи излазе.

Један лист или спис може имати више уредника. У том случају сваки од уредника мора бити пријављен по чл. 5. овога Закона, за онај део листа или списка који он уређује.

Дужности и одговорности сваког оваквог уредника за део листа или списка који уређује исте су као и за уредника који цео лист уређује.

О казни за повреду наређења чл. 9: чл. 70 овог закона. За означавање само номиналног уредника одговарају по чл. 70 власник, одн. издавач и лице, које је допустило да буде означено као уредник, и ако то није.

О томе, ко не може бити уредник: чл. 10 и 11, а о заменику уредника: чл. 12 овог закона.

¹⁾ Измена извршена по чл. 5 Зак. о изм. и допунама — С. н. 1931, Дод. стр. 1428.

Члан 10

Не може бити уредник новина народни посланик за време док му траје мандат.

Забрана, изречена у чл. 10, није проширена ниједним изричним законским прописом и на сенаторе, — ма да постоји истоветност мотива забране и за нар. посланике и за сенаторе (њихова ограничена одговорност, која истиче из права на имунитет).

*

Санкција је прописана у чл. 70, под коју попада уредник и власник, одн. издавач.

Члан 11

Не може бити уредник онај:

1) који је осуђен због каквог злочинства или преступа, ако су та дела почињена из користољубља или против јавног морала;

2) онај против кога је наређен истражни притвор у кривичном поступку, докле тај притвор траје;

3) лица, која се налазе на издржавању судске осуде лишења слободе, док затвор траје.

Казна за повреду чл. 11: чл. 70 ов. зак. Она обухвата уредника, који је прекршио забрану закона, и власника, одн. издавача, који је тај прекршај допустио.

Члан 12

У случају спречености, одсуства или болести, уредник може имати свога заступника, за кога у свему важе одредбе овога Закона.

Санкција: чл. 70 ов. Закона.

Члан 13

Ко је на каквој штампаној ствари означен као издавач, сматра се у смислу овога Закона за власника имена штампане ствари.

Без одобрења издавача, односно његовог правног наследника, нико не може покренути новине или повремене спис са истим или са другим именом у коме би се јасно видела злоупотреба овога имена, и то за време издажења листа и три године после престанка.

Ако је издавач какво правно лице, политичка странка или уопште удружење више лица, онда мора бити означено нарочито лице које ће се јављати као њихов представник. Тај представник мора бити држављанин Краљевине, пунолетан и уживати сва грађанска и политичка права. Он мора становати у месту издавања штампане ствари. За њега вреде сви прописи о одговорности издавача.

На инвентару уредништва постоји прећутна законска залога у корист државе са правом искључивог приоритета за наплату новчаних казни, судских такса и кривичних трошкова, и у корист тужиоца за накнаду штете. Пренос важи само под овим теретом.

Чл. 13., као ни остале одредбе овог Закона, не садржи потпуну заштиту имена листа, од повременог списка. У чл. 70 прописана је казна за повреду чл. 13, али та казна има административни карактер.

Чл. 13 прокламује власништво имена и његову заштиту за три године по престанку, али како овај Закон нормира ограничене случајеве забране,

Члан 14

међу којима се овај не налази, а Закон о заштити ауторског права није увео и заштиту издавачког (накладног) права, то је казна из чл. 70 једина санкција власништва имена листа.

Растурач је оно лице које штампане ствари лепи, веша или оставља на каквом јавном месту приступачном свету, или их предаје другим лицима, која у њиховом стварању немају учешћа.

Растурач који растурање обавља у виду заната, обавезан је да се претходно пријави полицијској власти свога места становања.

Пријава има да садржи: име и презиме растурача, означање улице и броја куће где станује, године живота и место рођења. Растурач мора имати најмање 16 година.

Пријава не подлежи никаквој такси.

Пошто је поднета оваква пријава, није потребно никакво одобрење за растурање и продавање штампаних ствари. Полицијска власт издаје подносиоцу пријаве истог дана бесплатну потврду о пријему пријаве. Ова потврда важи као легитимација за растурање и продавање штампаних ствари. Лица која су кажњена због злочина или преступа из користољубља, не могу бити, а која буду кажњена, не могу остати као растурачи.

Ови прописи не односе се на списе поменуте у другој алинеји члана 6.

Повреда чл. 6 кажњава се по чл. 70.; о одговорности растурача: чл. 33 и 39 овог Закона.

О казни растурача због објављивања садржине написа, који садржи клевету или увреду: чл. 71 овог Закона.

Члан 15

Ванредна издања новина сматрају се као саставни део редовног издања и подлеже истим прописима као и редовна издања.

И за забрану ванредног броја новина важи чл. 14. измена и допуна, унет после чл. 25.

Члан 16

У свакој општини општинска власт мора одредити место где ће се лепити службене штампане обзнане.

Приватне обзнане не могу се лепити на јавним зградама, на зградама за богомољу и наставу и на споменицима.

На приватним зградама и оградама не смеју се лепити никакве обзнане без одобрења сопственика.

ГЛАВА II

О ауторском, издавачком праву

Члан 17

Творац каквог писменог састава у новинама или повременим и другим штампаним списима заштићује се овим Законом, у колико ту заштиту не пружају закони који су на снази, према штампару и другим лицима на тај

начин, што му се признаје искључиво право да сам свој напис умножи и даље распростре.

Ово право својине траје 25 година после смрти творчеве у корист његових наследника.

Сштећени има право на накнаду штете у редовној грађанској парници.

Чл. 17 укинут је, у ствари и ако не изрично, Законом о заштити ауторског права, према његовом § 79.

ГЛАВА III

Страна штампа

Члан 18

Новинама и списима штампаним у иностранству и онима, који уопште на страни излазе, као и предметима израђеним механичким или хемиским путем и намењеним за умножавање остварене мисли у каквом цртежу или слици или ком другом предмету, и предметима тако умноженим Министар Унутрашњих Дела може забранити улазак у земљу. Ова се забрана објављује у „Службеним новинама“.

Ова забрана има за последицу, да се штампани спис не преноси поштом, железницом ни паробродима, ни осталим саобраћајним средствима.

Полицијска власт може ове забрањене новине свагда конфисковати. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 год.).

Забрана улажења стране штампе у земљу нема везе са забраном растурања из чл. 19 и чл.

14 измена и допуна. Она није условљена никаквим условом и зависи од слободног нахођења Министра унутрашњих послова.

*

Увожење стране штампе у земљу и растурање њено у земљи регулисано је Законом о растурању страних новина и часописа од 5 децембра 1931. — (С. н. 1931, Дод. стр. 1931), као специјална радња, која је условљена дозволом Министра трговине и индустрије у споразуму са Министром унутрашњих послова.

Повреда овог Закона санкционисана је новчаном казном од 10.000 динара.

ГЛАВА IV

Забрана

Члан 19

Забрањује се растурање и продавање новина и других штампаних списа, ако садрже:

- 1) увреду Владаоца и чланова Краљевског Дома;
- 2) увреду страних државних Владара;
- 3) непосредно позивање грађана да силом мењају земаљске законе;
- 4) тешку повреду јавнога морала;
- 5) ако се штампаним списом изазива мржња против државе као целине, верски или племенски раздор, а тако исто, кад се посредно позивају грађани да силом мењају земаљске законе;

6) ако је у штампаном делу почињен који злочин или преступ против државе по кривичном закону;

7) ако је штампаним делом почињено које је било кривично дело које се кажњава по закону о заштити јавне безбедности и поретка у држави;

8) ако штампани написи садрже увреду или клевете против органа власти. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 год.).

О томе, ко сачињава Краљевски дом: чл. 20; о забрани за време рата и мобилизације: чл. 23; о сталној забрани новина: чл. 14 изм. и доп. после чл. 25; о поступку забране: чл. 21 и 24 овог Закона.

Члан 20

Краљевски Дом састављају: Краљица супруга; живи предци Краљеви у правој линији, а из исте Династије са својим супругама; живи потомци Краљеви у правој линији са својим супругама; рођена браћа Краљевва и њихови потомци са својим супругама; сестре Краља владоца и сви женски потомци до удаје; стриц Краља Александра I Кнез Арсен; кнез Павле са супругом и потомцима и то женским потомцима до удаје. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 год.).

Члан 21

Забрану растурања и продавања новина и списа у свим случајевима чл. 3¹⁾ наређује

¹⁾ Чл. 3. измена, односно чл. 19 Закона.

она власт, којој се у смислу чл. 7. Закона о штампи предаје по пет обавезних штампаних примерака.

Забрану извршује ова власт образложеним писменим решењем. Против овога решења нема правног лека. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 г.).

Решење о забрани доноси државни тужилац, изузев у местима где овога нема, у ком случају забрану наређује државна месна полицијска власт.

Забрана не потпада под појам извиђајних радњи, на које су по Зак. о државном суду за заштиту државе надлежни и органи полицијске власти.

*

О поступку забране: чл. 24 овог Закона.

Члан 22

Укинут Законом о изменама и допунама од 6 јануара 1929. године.

Члан 23

У време рата и мобилизације може се забранити излагање и растурање сваких новина и других штампаних ствари, кад садрже оно што је цензура забранила да се штампа. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 год.).

О цензури за време рата и мобилизације: чл. 30—32 ов. зак.; о казни за штампање: чл. 67 овог Закона.

Члан 24

Забрана се састоји у узапћењу штампаних примерака или предмета умножених и за растурање намењених.

Решењем о забрани може се наредити да се запечати штампарски слог, плоче и каменорези. Извршним судским решењем може се наредити штампару и растурање штампарског слога, истирање плоча и каменореза.

На делове који нису инкриминисани а који се могу одвојити, као што су додаци новинама или свеске повремених списа или табаци из обичних књига, не односи се забрана.

Власт која извршује забрану дужна је издати заинтересованом лицу потврду о узапћеним стварима.

Члан 25

Укинут Законом о изменама и допунама од 6. јануара 1929. године.

Члан 14

(Измене и допуне од 6 јануара 1929 год.).

Министар Унутрашњих дела може посве забранити даље излагање новина:

1) ако су новине у месецу дана бар три пута биле забрањене;

2) ако новине не штампају у наредном броју исправке власти;

3) ако се новчане глобе на које је одговорно лице осуђено у року од три дана не плате.

Под забраном излажења новина разумева се стварна забрана излажења новина тј. забрањује се излажење новина, па ма оне под прикритим обликом спољно и другојачије изгледа-ле, него новине којима је излажење забрањено.

ГЛАВА V Исправка

Члан 26

Уредник новина или повременог списка дужан је да прими и оштампа у новинама или спису сваку исправку о чињеницама изнетим у његовом листу коју му пошаље власт. Исто тако дужан је да штампа исправку приватног или правног лица чије је име у вези са његовим радом или животом споменуто у новинама или спису којима је он уредник, било да се у исправци наведене оштампане чињенице означају за неистините, било да се у њој наводе чињенице, којима се оповргавају оштампане чињенице.

Исправљач је дужан да наведе тачно напис који исправља, страну и стубац, као и број новина у којима се напис налази. Исправка се доставља уреднику поштом на повратни рецелпис или преко надлежног Првостепеног Суда. Суд је дужан истог дана послати уреднику исправку.

Члан 9

(Измене и допуне од 6 јан. 1929 год.)

Уредник новина или повременог списка дужан је безусловно да прими и оштампа у на-

редном броју новина или спису сваку исправку о чињеницама изнетим у његовом листу, коју му пошаље власт.

О исправци: чл. 27—29 и чл. 58 овог Закона.

*

Чл. 9. измена и допуна од 6 јануара 1929 унет је као засебна одредба у Закон, и ако је он у ствари допуна прве реченице чл. 26., од чијег се текста разликује у толико што је унета реч „безусловно“, и „у наредном броју“.

Смисао чл. 9. је, према томе, да за исправке, које шаље власт не важи чл. 28 ов. Закона.

*

Санкција чл. 9: Чл. 14 измена и допуна, — после чл. 25.

Члан 27

Исправка се мора оштампати у првом или другом наредном броју или најдаље у року од два дана, од како је уредник прими, без икаквих додатака, мењања или уметака у самом тексту и под истим насловом.

Исправка се мора оштампати у оном делу новина у коме је био напис на који се она односи, и онаквим словима као што је и напис који се исправља. Исправка се не може прекидати ако напис на који се она односи није био прекидан.

Исправка се штампа бесплатно.

Чл. 27, у вези са чл. 26 и 29, нормира дужност не само уредника новина, него и осталих

повремених списа, и ако ст. 2. овог члана има у виду само новине.

Рок за штампање исправке за новине је два дана од пријема, а за повремени спис најдаље други број по редовном реду излажења.

*

Казна за нештампање исправке: чл. 29 ов. Закона; кад се исправка може одбити: чл. 28 овог Закона.

Члан 28

Уредник се ослобађа од дужности да штампа исправку у овим случајевима:

1) ако исправка није потписана или је није потписало оно физичко или правно лице, чије је име у напису поменуто;

2) ако је исправка коју шаље приватно лице два пута већа од слога ствари која се исправља;

3) ако исправка садржи какво кривично дело или је неуљудно написана;

4) ако је исправка написана на другом језику него што је напис који се исправља;

5) ако је протекло шест недеља од дана када је напис објављен. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 год.).

Члан 29

Уредник који без разлога не хтедне на закону основану исправку примити или који у року који овај Закон прописује не уврсти исправку, биће кажњен новчано до 10.000 ди-

нара, а у пресуди ће се изрећи, да је дужан дотичну исправку уврстити у први број својих новина или списа који ће изаћи после пуно-важне пресуде.

Што се тиче исправака власти, тужбу ће заступати јавни тужилац, а приватно лице путем приватне тужбе.

Суд ће у оваквим случајевима одредити претрес најдаље за три дана.

Санкција за нештампање исправке по пресуди: чл. 68 овог Закона.

ГЛАВА VI

Цензура

Члан 30

Цензура се установљава само за време рата и мобилизације и то само за ствари које овај Закон предвиђа.

Цензура домаће штампе састоји се у спречавању штампања недопуштених објављивања.

Цензура стране штампе састоји се у простој забрани уласка штампаних предмета из непријатељских и других држава, ако то и у колико Министар Унутрашњих Дела за потребно нађе.

Војна цензура у погледу штампе почиње од тренутка наређене мобилизације и престаје сама собом од тренутка наређене опште демобилизације.

Тренутак наређене мобилизације одн. демобилизације обележава Указ о мобилизацији одн. демобилизацији.

Члан 31

Цензура се врши на тај начин, што се сваки примерак новина или повремених списа или уопште свака публикација штампом мора пре него што се оштампа, доставити по један примерак првој надлежној војној и полицијској власти.

Само оно што допусти полицијска односно војна власт, може се оштампати за растурање и растурати.

Министар Војске и Унутрашњих Дела могу одредити једно исто лице, које ће цензуру вршити.

Члан 32

Као недопуштено објављивање у време мобилизације или рата сматра се свако штампање извештаја:

1) који садрже вести и податке о мобилизацији и кретању војске; о организацији и формацији војске и њеном наоружању, одећу, исхрани и здравственом стању; о јачини појединих армија и трупа, њиховом броју и саставу и именима команданата; о распореду, положају и раду војске; о приспевању војног материјала или о куповини ратних потреба у земљи или ван земље; о стању путева сувоzemних и водених; о времену и температури и њиховом утицају кад штетно дејствују на операције и здравствено стање у војсци и земљи;

2) о броју мртвих и рањених, осим ако није изреком допуштено; о месту где је ко

погинуо или којој је јединици припадао или од какве је болести умро; о појави какве заразне болести у војсци или земљи; о успешном дејству или штети коју је произвела непријатељска ватра; о нередима у војсци на фронту или у позадини; о несрећним случајевима на војишном делу или у позадини, о катастрофи на железници, каквом пожару, експлозији; о повлачењу, поразу, губитку каквог положаја, тврђаве, застава, убојног материјала, осим ако није изреком допуштено;

3) о војним операцијама и политичкој ситуацији, било истинито или не, ако Министар Војске или Врховна Команда или Министар Иностраних Дела забране такво објављивање;

4) којима се критикује рад старешина војске или исти износи у подругљивом тону или уопште на начин који би наносио штету угледу и гласу старешина и убијао веру у дух и ваљаност војске; којима се штетно утиче на морал војске и јавног мишљења; којима се објашњавају злонамерно штете проузроковане ратом; и којима се тражи престанак рата;

5) којима се изопачавају званична саопштења или који садрже лажне, непроверене или узнемиравајуће вести о нашој или савезничкој војсци и општем стању у земљи;

6) вести, којима се угрожава јавни мир и ред или уопште интереси земље.

ГЛАВА VII

Одговорна лица

Члан 33

За кривична дела учињена штампом одговарају заједно: писац, уредник, издавач, штампар и растурач према одредбама Кривичног закона, Закона о заштити јавне безбедности и поретка у држави односно према одредбама Закона о штампи.

Одредбе чл. 34., 35., 36., 37., 38. и 39. Закона о штампи престају важити у колико су у супротности са овим чланом. (Изм. Зак. од 6 јан. 1929 год.).

Чл. 33 ст. 1., по изменама и допунама од 6 јануара 1929, заменио је уствари систем одговорности по Закону о штампи, општим системом одговорности по Крив. закону, како је он изражен у чл. 41 и 42 ов. Закона за тамо предвиђене кривце и дела.

Члан 34

Писац је на првом месту одговоран као главни учинилац за сваки штампани напис који је он написао (саставио) и потписао, било именом и презименом, било само именом или само презименом или њиховим почетним словима, било његовим познатим псевдонимом, ако тужилац или уредник и суд на основу тих ознака и других доказа могу утврдити његову личност или ако уредник показивањем његовог пристанка за штампање и потписивање написа може утврдити његову личност као писца.

Писац је одговоран и за напис који није потписао, ако уредник прокаже и несумњиво утврди да је проказана личност прави писац, а напис је штампан с дозволом писца.

Ако је какав напис путем штампе објављен без дозволе писца, онда се уредник односно објављивач сматра писцем, према коме ће се и казна применити. Прави писац у овом случају не може бити кажњен.

Изменама и допунама од 6 јан. 1929 (ст. 2 чл. 39) измењен је чл. 34 уколико се односи на самосталну и првенствену одговорност писца, пошто је њима заведен општи принцип одговорности по Кривичном закону.

Чл. 34 остао је у снази уколико даје дефиницију одговорног писца.

О казни за објављивање написа под туђим именом: чл. 65 овог Закона.

Члан 35

Уредник је одговоран за све што је у новинама или у повременом спису оштампано без ичијег потписа или са непотпуним именом или псевдонимом, или са почетним словима имена и презимена такве личности, чију истоветност суд не може да утврди или уредник неће да открије, као и онда кад је потписник написа измишљена личност или лажно означена или ако је прави потписник ван домаћаја наших власти.

О одговорности уредника: чл. 33 овог Закона и белешка уз чл. 33 и 34.

Члан 36

Повређени кривичним делом може своју тужбу против уредника проширити, све до главног претреса, на друго лице које је прави уредник, ако вероватним учини да лице, означено на листу као уредник, није стварно уредник у смислу члана 9. овога Закона. Ако суд по слободном уверењу то утврди, онда за напис одговара стварни уредник.

Измена чл. 33 од 6 јануара 1929 изменила је, донекле, и смисао овог чл. 36. Повређени кривичним делом може и даље проширити своју тужбу и против правог уредника под условима из чл. 36., с тим да своју тужбу може управити и против свих лица из чл. 33.

Сматрамо да је ова могућност факултативна, уколико су у питању дела, која се гоне по приватној тужби, али да је за дела, која се гоне по званичној дужности, обавезна интегрална примена чл. 33.

Члан 37

Издавач односно наручилац је одговоран у толико, у колико је активно суделовао код публикације окривљеног дела, или у колико је пропустио дужну пажњу.

Издавач ће се ослободити кривичне одговорности због пропуштене дужне пажње ако при првом саслушању изнесе и докаже ко је писац односно уредник.

Чл. 37 који нормира ограничену и условну одговорност издавача, измењена је у потпуности новим чл. 33. по изменама од 6 јануара 1929.

Члан 38

Штампар је одговоран ако се не зна ни писац ни уредник ни издавач или ако штампа нешто без означаења своје штампарије, а означаење је прописано законом.

Штампаром се сматра власник штампарије. Ако штампарску радњу води власти пријављени пословођа или купац, онда одговара кривично по овоме Закону тај пословођа односно купац. Власник штампарије одговара солидарно са пословођом односно купцем за све новчане казне, трошкове и накнаду штете по овом Закону.

Први ст. чл. 38, уколико се односи на супсидијарну одговорност штампара, измењен је новим чл. 33 по изменама од 6 јан. 1929. У другом делу, који се односи на одговорност због неозначавања штампарије није измењен.

Други став чл. 38 остао је у целости на снази.

Члан 39

Растурач или продавац је одговоран кад се не зна ко је штампар штампаног предмета који он растура, или кад се на оштампаном предмету не види ко је писац, уредник или издавач, а уз то предмет у себи садржи кривично дело.

Растурач или продавац одговара, кад знајући растура штампане предмете, чије је растурање забрањено.

Ограничење и услови одговорности растурача из чл. 39 укинута су измењеним чл. 33 по и-

менама од 6 јануара 1929, која се цени по општим начелима Крив. закона.

Члан 40

Новчане казне, судске таксе и трошкове морају осуђена лица положити судској благајни у року од осам дана по извршности пресуде.

Наплата казне и судских трошкова извршиће се егzekутивним путем према постојећим прописима.

Накнаду досуђене штете мора осуђени положити оштећеном најдаље у року од 14 дана, иначе ће се тражење оштећенога наплатити егzekутивним путем према прописима грађанског судског поступка.

У колико се то све не би могло наплатити од осуђених лица, извршиће се наплата од издавача.

Новчане казне, судске таксе и трошкови, ако се не могу наплатити од осуђених лица ни од издавача, наплатиће се у случајевима кривичних дела предвиђених у члановима 45. и 53. овога Закона од штампара.

За издавача и штампара суд ће посебним решењем, које је извршно, утврдити да је наступио случај њихове одговорности у смислу овога члана.

Ако у означеним роковима плаћање не буде извршено, суд ће својим решењем, које је извршно, у првом случају на захтев државног тужиоца, односно полицијске власти, а у другом на захтев оштећеног и по саслу-

шању државног тужиоца одмах а најдаље у року од осам дана по пријему захтева, одлучити да се даље издавање новина или повременог списка обустави.

Ова обустава траје све дотле, док се не исплати све што је предвиђено у овом члану,

Одредбе чл. 40 делимично су измењене чланом 14 Измена и допуна од 6 јануара 1929, који је унет после чл. 25.

Измењен је у три правца: у погледу рока за исплату новчаних казни, који је од осам дана смањен на три дана; у погледу надлежности за изрицање забрана даљег излагања, која је са Суда пренета на Министра унутрашњих послова и у погледу дејства ове забране, која је од повремене до исплате трошкова претворена у коначну.

Члан 41

У случајевима предвиђеним у чл. 45. и 53. овога Закона одговараће писац, уредник, издавач, штампар, и растурач сваки за себе, према њиховој субјективној одговорности, према прописима Казненог Законика, без обзира на одредбе чл. 36. до 41. овога Закона.

После измене чл. 33 од 6 јануара 1929, чл. 41 постао је излишан, изузев у погледу чл. 40, пошто је његов систем одговорности проширен на сва дела по Закону о штампи.

Члан 42

За кривична дела из општег казненог законика, која учине друга лица услед непосред-

ног подстицања путем штампе, лица означена у чл. 33. овога Закона одговарају као саучесници сваки за себе и према њиховој субјективној одговорности, по општем казненем законнику, у колико та дела нису предвиђена у овом Закону.

Кривична дела која нису споменута у овом Закону, а учињена су путем штампе, казниће се по законима у којима су предвиђена.

Последњи израз првог става овога члана „у колико та дела нису предвиђена у овом Закону” постао је излишан после измене чл. 33 од 6 јануара 1929, пошто је систем одговорности изједначен.

ГЛАВА VIII

Кривична дела

1. Против општих интереса

Члан 43

Ко путем штампе подстиче на извршење каквог кривичног дела из Општег или Војног Казненог Закона, које се казни смрћу, робијом или заточењем дужим од пет година, па поред настале опасности не наступи последица казнима по Казненом Законнику, казниће се за то подстицање затвором до пет година.

Члан 44

Ко путем штампе подстиче на извршење каквог другог кривичног дела из истих закона, које се казни робијом или заточењем

до пет година или затвором или лишењем звања или новчано, па поред настале опасности не наступи последица казнима по тим законима, казниће се за то подстицање затвором до три године.

Члан 45

Ко путем штампе непосредно или посредно, вршећи комунистичку или анархистичку пропаганду, или хвалећи употребу насиља, подстиче грађане да силом измене Устав или земаљске законе, казниће се затвором до пет година и новчано до 50.000 динара.

На кажњавање дела предвиђених у Закону о заштити јавне безбедности и поретка у држави примењују се одредбе тога Закона, према његовом чл. 22.

Члан 46

Ко путем штампе објављује очигледно измишљене и неистините вести, или ко објављује фалсификоване исправе, које се лако као такве могу препознати, у намери да тиме узнемири јавно мишљење и да тако изазове опасност да се почини какав злочин или преступ казним по Општем или Војном Казненом Законнику, казниће се затвором до једне године или новчано до 10.000 динара.

Исто тако казниће се ко позива да се наруши јавни ред и мир, па би од тога могла наступити опасност.

Ко у спекулативне сврхе путем штампе проноси неистините вести које су cadre да

утичу на течај цена животним намирницама, новцу и државним папирима од вредности, казниће се истом казном.

Члан 47

Ко путем штампе изазива мржњу против државе као целине или верски и племенски раздор, казниће се затвором од једног месеца до једне године и новчано до 10.000 динара.

О омаловажавању и вређању вероисповести: чл. 50 овог Закона.

Члан 48

Ко путем штампе подстиче на мржњу или презрење против војске или официрског кора, или ко сеје раздор и неповерење у војсци, или ко одвраћа војне обвезнике или лица војног реда од вршења војне дужности, казниће се затвором до једне године и новчано до 10.000 динара.

Ко свесно дражи један друштвени ред против другог или ко злонамерно изазива презирање или исмевање према државним установама казниће се затвором до шест месеци.

Члан 49

Ко путем штампе тешко повреди јавни морал, казниће се затвором до једне године или новчано до 10.000 динара.

Неморални цртежи, порнографски написи, гравире и слике уништиће се.

Ко, изрично или увијено, путем штампе огласе који се односе на полни живот или на спречавање полних болести или на њихово лечење објављује на такав начин да се тим вређа стид или угрожава јавни морал; затим ко путем штампе оглашује или нуди средства која спречавају рађање деце или средства за побацивање, или нуди начин или прилику за побацивање, у колико у томе не буде теже кажњиво дело, казниће се затвором до једне године и новчано до 10.000 динара.

Члан 50

Ко путем штампе злонамерно омаловажава или вређа коју од признатих вероисповести казниће се затвором до три месеца.

О изазивању верског раздора: чл. 47 овог Закона.

Члан 51

Ко претећим или наметљивим држањем за себе или за другог ма од кога измоли или изнуди новаца или другу какovu корист зато да у штампи нешто прећути или исправи или пак да нешто објави за такву награду која није у сразмери са протувредношћу казниће се затвором до једне године.

Ако дело остане у покушају, казниће се затвором до шест месеци.

2. Против части

Члан 52

Клевета је у смислу овога Закона кад се о једном или више физичких или више правних

лица на начин означен у чл. 1. овога Закона што неистинито износи или проноси што његовој части, добром имену, друштвеном угледу или привредном кредиту може наудити.

Као клевета сматра се и прештампавање оваквих написа или позивање на њих, а исто тако сматраће се као клевета и свака инсинуација у циљу клеветања, кад год се из самог написа, или у вези с другим написима од истог или другог писца, у истом или другим листовима и списима може утврдити да је писац, знајући за садржину тих написа, имао намеру казати да постоји нешто што части, добром имену, друштвеном угледу или привредном кредиту оклеветаног може наудити.

Клевета постоји и кад оклеветани није именован, ако је иначе јасно означен.

Као увреда путем штампе сматра се кад ко на начин означен у чл. 1. овог Закона употреби какав погрдан израз или речи или изразе презирања или омаловажавања, не наводећи никакве чињенице у погледу каквог физичког или правног лица.

Постоји клевета, а не увреда, ако се лице о коме је у напису реч назове изразом који претпоставља да постоји нека чињеница, која може худити његовој части, добром имену, друштвеном угледу или привредном кредиту, а то не би било истинито.

Кад се чињенице у клевети не могу доказивати: чл. 61 овог Закона.

Члан 53

Ко увреди Краља или члана Краљевског Дома, казниће се затвором од једне до пет година.

Ко увреди страног државног поглавара или Народно Претставништво¹⁾ казниће се затвором до једне године.

Објављивање карикатура Краља и чланова Краљевског Дома, сматра се као увреда.

Због клевете Краља или члана Краљевског Дома казниће се затвором од године дана до 10 година и новчано од 20.000 до 200.000 динара.

Због клевете страног државног поглавара или Народног Претставништва¹⁾ казниће се затвором до три године или новчано до 20.000 динара.

Члан 54

Ко нанесе увреду судовима, војсци, јавним надлештвима, члановима Народног Претставништва¹⁾, претставницима власти или уопште јавним службеницима, као и грађанима који стално или привремено врше какву јавну службу или испуњавају какву јавну дужност, кад се увреда односи на то њихово својство, казниће се затвором до две године.

Због клевете казниће се затвором до три године и новчано до 20.000 динара.

¹⁾ Измена од 9 окт. 1931. С. н. 1931, Дод. стр. 1428.

Члан 55

Кад је једним написом оклеветано више означених лица на тај начин што је лице на које се циља недовољно означено, сматра се да је оклеветан сваки од оних на које се означавање у колико га има потпуно односи и свако од њих има право подићи тужбу против клеветника. По свима овим тужбама суд ће изрећи једну пресуду.

Ако је оклеветан један ред физичких или правних лица, једно или више лица која припадају том реду могу подићи једну тужбу, и оптужени неће бити кажњен ако докаже, у колико је доказивање допуштено, да је за ма које лице истинито оно што је у напису изнето.

Члан 56

Ко увреди физичко или правно лице казниће се затвором до једне године.

Због клевете казниће се затвором до три године и новчано до 20.000 динара.

Члан 57

Ко путем штампе износи на јавност туђе личне (приватне) и домаће прилике и тиме по оцени суда повреди мир и спокојство чије, казниће се затвором од месец дана до године дана и новчано до 10.000 динара.

Члан 58

Увреда и клевета умрлих лица казни се на тужбу њихових рођака у узлазној и силазној

линији, жене или мужа и стараоца, као да је учињена живим лицима, ако је учињена у намери да повреди част или науди угледу ових лица. Ако је подигнуто више тужби, у овом случају судиће се по првој тужби и изрећи једна пресуда.

Поменути сродници, у таквом случају, брачни друг и старалац, имају право на исправку по чл. 26. овога Закона.

Члан 59

Ко путем штампе узноси извршење каквог простог злочина или преступа казниће се, према природи и тежини дела, затвором до шест месеци.

Члан 60

Ако суд утврди да је клеветник ишао са нарочитим планом на то, да уништи добро име или кредит оклеветаног лица, може осудити клеветника затвором од шест месеци до три године и новчано до 30.000 динара.

Члан 61

Истинитост чињеница може се доказивати у свима случајевима клевете, осим кад се чињеница односи:

1) на Краља и Краљевски Дом, стране државне поглаваре и Народно Претставништво;¹⁾

2) на породични живот или морал чланова у породици.

¹⁾ Измена од окт. 1931. С. н. 1931. Дод. стр. 1428.

Члан 62

Оклеветани има право на материјалну накнаду. Износ накнаде утврђује суд у истом поступку. Накнада за клевете не може бити мања од досуђене новчане казне за то дело, а ако оклеветано лице има какву јавну службу накнада се повећава.

Члан 63

На захтев тужиоца суд ће одлучити да се судска пресуда у целини или изводу оштампа о трошку осуђенога у листу у коме је инкриминисани напис објављен. У случају клевете пресуда се објављује на челу листа, а код увреде у оном делу у коме је напис у листу објављен.

О казни за нештампање пресуде: чл. 68 овог Закона.

Члан 64

Ако је увреди путем штампе претходило изазивање или незаконито поступање или ако су увреде узајамно нанете, суд ће такво поступање узети као олакшавну или извињавну жолност, према стицају прилика под којима су учињене.

3. Чисто штампарске природе

Члан 65

Ко неистинито објави напис под потписом нечијим, а утврди се, да га потписано лице

није овластило на стављање његова потписа, казниће се затвором од шест месеци до три године.

Члан 66

Затвором до шест месеци и новчано до 3000 динара казниће се ко путем штампе објави:

1) тужбу или ма каква акта по кривичној парници, док се не прочитају на усменом претресу;

2) извештај са претреса о клевети где доказивање клевете није допуштено;

3) несвршена акта грађанских парница без нарочитог одобрења суда;

4) саветовање или гласање судова по кривичним и грађанским предметима;

5) приватна писма, телеграфске депеше или телефонске разговоре, за које нема одобрење од писца, односно говорника, а где немају општег јавног или историјског интереса.

Члан 67

Затвором до пет година и новчано до 10.000 динара казниће се ко путем штампе објави:

1) извештај са кривичног претреса по делима велеиздаје и издаје отаџбине, ако је јавност претреса по њему била искључена;

2) службене извештаје и саопштења о кретању војних трупа, о војној спреми, о стању утврђења и другим средствима војне и државне одбране, изузимајући све оно што се службеним путем објави;

3) извештаје са тајних седница Народног Претставништва¹⁾;

4) службену поверљиву преписку, ако по оцени суда има од тога штете по јавне интересе земље;

5) написе које је војна цензура забранила.

Члан 68

Уредник новина или повременог списка који не оштампа судску пресуду чије је штампање у целини или изводно суд наредио својом пресудом у поступку због увреде или клевете тужиоца, казниће се затвором до једне године дана и новчано до 10.000 динара.

Ако лист не објави у првом а најдаље трећем наредном броју исправку чије је штампање суд наредио, по чл. 29. овога Закона, суд ће наредити обуставу листа све до штампања исправке.

Члан 69

Ко узапћене штампане ствари домаће или стране штампе, чија је забрана објављена, знајући за то, растура или продаје казниће се затвором до шест месеци.

Члан 70

Новчано до 3000 динара или затвором до три месеца казниће се по одредбама овога Закона:

¹⁾ Измена од 9 окт. 1931. С. н. 1931, Дод. стр. 1428.

1) писац, уредник, издавач, штампар и растурач, који не поступи по наређењима чл. 4. до 14. овога Закона или поднесу неистините пријаве, у колико се дотична законска одредба на кога од њих односи;

2) лице које допусти да буде означено као уредник и ако нема учешћа ни у одређивању правца у коме се лист уређује, ни у одлучивању да ли ће један напис бити објављен или не.

Члан 71

Ко, растурајући новине, објављује садржину написа којим се нечија личност вређа или клевета било да се име у том напису помиње или не помиње, казниће се затвором до три месеца.

Члан 72

Укинут Законом о изменама и допунама од 6. јануара, 1929. год.

Члан 13

Измене и допуне од 6 јануара 1929 год.

Ако су казне за кривична дела, предвиђене у Глави осмој Закона о штампи блаже од казни које за ова дела предвиђа и Кривични закон и Закон о заштити јавне безбедности и поретка у држави, казниће се ова дела по Кривичном закону односно по Закону о заштити јавне безбедности и поретка у држави.

ГЛАВА IX

Поступак

Члан 73

Сва кривична дела по овом Закону извиђају окружни (првостепени) судови, а суде дела из чланова 29 и 65 до 71 окружни судови као инокосни судови, а сва остала окружни судови као зборни судови¹⁾.

Истога дана кад је суд тужбу примио, мора се тужба предати иследном судији у поступак као хитан предмет.

Тужба се мора доставити суду у онолико примерака, колико је тужених.

У року од 24 сата суд ће доставити туженоме тужбу са свима прилозима у овереном препису заједно са инкриминисаном штампаном ствари или са овереним преписом целог написа у коме су инкриминисани ставови, с налогом да у року од осам дана поднесе одговор на тужбу, у коме ће изнети своју одбрану и учинити предлог у циљу проведења доказа које намерава да употреби у својој одбрани.

Одговор се може дати или писмено или усмено у записник код надлежног суда лично или преко правног заступника.

Ако се одговор шаље поштом, дан предаје на пошту узима се за дан кад је одговор поднет.

¹⁾ Измена, — чл. 3. Зак. о изменама и допунама од 9 октобра 1931. С. н. 1931, Дод. стр. 1428.

На доказе које тужени предложи иза овога рока неће суд узети обзира, осим ако се односе на нова факта, која је тужилац током поступка изнео, или ако тужени доказима тужитеља буде изазван да са своје стране предложи нове доказе.

Суд ће одлучити хоће ли се одмах иза одговора тужених одредити претрес, односно главна расправа, или ће се пре расправе провести докази ван судске територије. Ако суд нађе да треба одредити претрес, односно главну расправу, позваће тужиоца да у року од три дана поднесе оптужницу.

Доставља тужбе уреднику сматра се извршеном, ако се тужба остави у његовом уредништву; ако тужбу у уредништву нико не прими, тужба ће се прибити на врата зграде уредништва и доставља се сматра ваљано извршеном.

Члан 74

Позивање на сведоке ван судске територије ограничава се у толико што се суду оставља слободна оцена да утврди, да ли је то позивање умесно или се истиче само у циљу одуговлачења поступка. Ако иследни судија сматра захтев оптуженог за неумесан или ако то тражи тужилац, изискаће одмах о том одлуку суда која је извршна. Оптужени се не спречава да сам приведе сведоке.

Члан 75

Напред означени рок не може се продужавати.

Наводе и доказе оптуженога иследни судија истога дана саопштава тужиоцу достављајући му препис истих или саопштавајући му их у суду. Тужилац има право да поднесе противне доказе. Рок за њихово подношење одређује иследни судија.

Члан 76

Извиђања и суђења кривичних дела учињених путем штампе врше се независно од ранијих суђења за кривична дела из казненог законика.

Члан 77

Ако се о кривичном делу изнетом у клевети путем штампе већ води кривични поступак, иследни ће судија застати са вођењем истраге, или ако је ова свршена, суд ће застати са суђењем, док не изађе извршна судска одлука о том предмету. Овај застој поступка прекида застарелост до извршности одлуке.

Члан 78

Свака тужба мора навести од речи до речи оне изразе и реченице, цртеж и слике у смислу чл. 1. овога Закона, у којима налази да постоји кривично дело.

По тужби која није потпуна иследни ће судија претходно позвати тужиоца да тужбу допуни или исправи.

Ако тужилац то не уради, иследни ће судија издати му решење, којим његову тужбу као неуредну одбацује.

Против овога решења има места жалби Првостепеном Суду у року од три дана. Судско решење по жалби је извршно.

Члан 79

Истрага и суђење почеће се водити:

1) ако се тиче приватног или правног лица на тужбу тих лица или њихових законитих заступника;

2) ако се тиче Краља или чланова Краљевског Дома по пријави односно тужби надлежне власти;

3) ако се тиче поглавара страних држава или дипломатских претставника по њиховој тужби или по наређењу Министра Иностраних Дела;

4) ако се тиче Народног претставништва судова, војске, државних надлештава, јавно-правних корпорација по захтеву Претседника Народног претставништва, шефа надлештва уз приволу претпостављене власти, и претставника дотичне корпорације;

5) ако се тиче лица које врши јавну службу у погледу њихове службе, по пријави односно тужби надлежне власти, или непосредно по тужби дотичних лица;

6) ако се тиче поротника, сведока или у опште грађана који привремено или стално врше какву јавну службу, по пријави односно по њиховој тужби;

7) у случајевима преступа учињених против формалних одредаба овога Закона (чл. 5. до 14.) надлежна ће власт предавати по службеној дужности тужбу суду;

8) ако се тиче појединих друштвених редова, класа, или удружења по тужби представника дотичнога реда, или класе. Ако је дело такве природе да би могло да узнемири јавно мишљење или ако се оно односи на шире кругове друштвених редова, пријаву односно тужбу ће подносити полицијска власт;

9) ако се тиче кривичних дела против општих интереса по овом Закону као и оних из чл. 42., на тужбу јавних оптужних органа..

Пријава односно тужба подноси се лично или преко правног заступника.

Закон о штампи од 6 августа 1925 г. не искључује код нас учешће државног тужиоца при суђењу кривица по томе Закону. Код кривичних дела предвиђених у Закону о штампи која се казне на тужбу приватног тужиоца оптужницу у смислу чл. 85 Закона о штампи подноси суду приватни тужилац, односно његов законски заступник и своју тужбу сам заступа на претресу без учешћа државног тужиоца, који се на претресу, као и у даљем судском поступку и не појављује. Напротив, код кривичних дела кажњивих по Закону о штампи по званичној дужности ту оптужницу подноси државни а не приватни тужилац и односно ове оптужнице и учешћа државног тужиоца у даљем поступку судском вреде, према II одељку чл. 95 Закона о штампи, одредбе општег казненог поступка — Одредбе За-

коника о кривичном судском поступку. (Нач. одл. Кас. суда Бр. 3191 од 4 маја 1928. С. н. 1928, Дод. стр. 551.).

Члан 80

Иследни судија позива оптуженога ради саслушања нарочитим позивом који му се упућује преко поште или путем суда као у чл. 73. ов. зак.. Позиви иследног судије имају форму коју прописује кривични поступак.

Члан 81

Ако се оптужени не одазове позиву сматраће се као да је саслушаван и приступиће се суђењу у његовом одсуству.

Члан 82

Оптужени који није присуствовао истрази или претресу може и сам изјавити незадовољство, призив или жалбу против судских одлука, али потпис на таквом акту мора бити оверен од ма какве власти.

Члан 83

Испит сведока на које се оптужени позива, иследни судија има извршити у року од 8 дана.

Исти рокови важе за испит сведока на које се тужилац позива да побије доказе оптужених.

Члан 84

По извршеном саслушању оптуженога и сведока где је ових било, и пошто су прибрани

докази поступка, иследни судија предаје акта суду који у седници од три судије решава: има ли места да се оптужени стави под суд или нема.

Против решења има места жалби Апелационом Суду у року од три дана.

Члан 85

Решење о стављању под суд саопштава се одмах оптуженом и предаје тужиоцу да изради оптужницу, коју он мора да поднесе суду у року од три дана.

По овој оптужници суд има да одреди претрес у року од пет дана ако нема сведока или у року од десет дана ако има сведока, које треба позвати на претрес.

Члан 86

Суд није дужан да прибавља по службеној дужности никакве доказе у поступку по Закону о штампи у корист или на штету једне или друге стране.

Члан 87

Ако оптужени одриче на суду да се окривљена штампана ствар односи на тужиоца, онда, ако тужилац буде задовољан, суд ће издати тужиоцу решење, које ће садржавати у целини изјаву оптуженога да се окривљена ствар не односи на тужиоца. Тужилац има право да га објави.

Ако се тужилац с тиме не задовољи, суд ће наставити поступак и изрећи пресуду према нађеном стању.

Члан 88

У свима случајевима где се осуда на плаћање судских такса, трошкова кривичног поступка, накнаде штете и новчаних казни, има изрећи према издавачу и штампару (чл. 40) позив на главни претрес предаће се и издавачу и штампару да би и он дао своју реч у погледу одбране.

Исто тако упутиће им се позив за главни претрес у случајевима предвиђеним у чл. 41. овога Закона.

Члан 89

Одредбе општег казненог законика о покушају и свршеном делу, о олакшавним, ублажавним (ванредно ублажавање казне) и отежавним околностима, о поврату (приупадништву) и застарелости важе у свему и за кривична дела учињена путем штампе.

Право на подизање тужбе застарева за годину дана од дана штампања.

Члан 90

Противу решења и пресуде нижег суда може се изјавити жалба и незадовољство вишем суду према надлежности, за три дана по саопштеној одлуци. Незадовољство или жалба заједно са актима предмета спроводи се вишем суду у року за 24 сата по истеку рока за жалбу или незадовољство. Виши суд решава ове ствари као хитне у року од 15 дана.

Члан 91

Извршна је власт дужна у року од седам дана по добивеном налогу судске власти да предузме извршење пресуде и наплату сваке новчане казне, судске таксе и трошкове кривичног поступка и накнаду досуђене штете у истом року по истеку рока из чл. 40 овога Закона.

Оштећени има право да код суда тражи обезбеђење и пре истека рока од 14 дана у којем осуђени има да плати накнаду штете.

Члан 92

Изричући осуду у казненем поступку ради кажњивих дела почињених штампом, суд ће у колико се тиче политичких кажњивих дела с обзиром на природу дела установити да ли се осуђеноме код извршења казне признају ове олакшице:

Осуђени ће издржавати казну одељено од кажњеника који су осуђени ради простих кажњивих дела, у пристојним просторијама, неће се моћи присилити на обавезан рад него ће се моћи бавити радом који сам одабере и одговара приликама казнога завода, и моћи ће носити своје одело и добивати своју храну.

Са овим осуђеницима у погледу кућног реда и дисциплине поступаће се блаже него са осталим осуђеницима.

Ови осуђеници имају права бити на ваздуху свакога дана бар два сата у за то одређеном месту.

ГЛАВА X

Одговорност органа власти

Члан 93

Сви органи власти који у означеним роковима не сврше истрагу или не донесу потребну одлуку по предмету, или уопште не поступе по прописима овога Закона, казниће се дисциплински ради немарљива вршења службе ако такво поступање не повлачи са собом кривичну одговорност ради злоупотребе службене власти.

ГЛАВА XI

Завршне одредбе

Члан 94

Овлашћује се Министар за Изједначење Закона да, споразумно са Министром за Социјалну Политику, пропише Уредбу са законском снагом којом се одређују односи између новинара и послодаваца.

Уредба о уређењу односа — у овој свесци под II.

Члан 95

Овим се Законом укидају сви посебни материјални закони и прописи о штампи који постоје у појединим покрајинама Краљевине Југославије¹⁾.

¹⁾ Измена од 9 окт. 1931. С. н. 1931, Дод. стр. 1428.

Одредбе општих казнених поступака односно одредбе посебних закона о поступку о штампи, који се противе прописима овога Закона не вреде за кривична дела учињена путем штампе.

На кажњива дела учињена путем штампе пре ступања на снагу овога Закона, примениће се досадашњи прописи о поступку.

Члан 96

Овај Закон ступа на снагу кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од дана објаве у „Службеним новинама“.

Препоручујемо нашем Министру за Уставотворну Скупштину и Изједначење Закона, да овај Закон обнародује, свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорављају.

II

УРЕДБА

са законском снагом

у погледу уређења односа између
новинара и власника листова

од 25 септембра 1926

Служб. новине Бр. 219 од
28 септембра 1926, Дод. LVII

са допуном по чл. 379 Фин. зак. 1928/29

На основу овлашћења датог ми чл. 94. Закона о штампи, а споразумно са Министром за Социјалну Политику, прописујем следећу

УРЕДБУ

са законском снагом у погледу уређења односа између новинара и власника листова

ГЛАВА I

Новинар и власник

§ 1

Установе ове Уредбе протежу се на оне намештенике новинских предузећа, који стварају садржај листова текстом, извештавањем или сликама, а намештени су стално, и новинарство им је стално занимање и главна зарада.

§ 2

Сваки новинар у смислу § 1 ове Уредбе има најкасније за месец дана од ступања у службу код новинарског предузећа добити од власника службовни уговор закључен између њега и власника.

У том уговору мора бити садржано:

1) Висина сталне месечне плате, подразумевајући под сталном платом његове месечне приходе код предузећа;

2) Отказни рок, и

3) Годишњи одмор.

Између новинара и власника код ступања у службу може се уговорити покусно време од највише три месеца. У том размаку времена могу и новинар и власник разрешити службовни однос без отказног рока.

Власници предузећа дужни су ове уговоре пријавити надлежним инспекцијама рада.

Ако новинар не закључи, из каквих било разлога, са власником листа службовни уговор, који би му осигуравао веће повластице него што му их даје ова Уредба, онда прописи ове Уредбе важе као службовни уговор.

§ 3

Сваком се новинару с најмање једном годином службе код истог предузећа мора осигурати одмор од једног месеца годишње. Новинар, који је код истог предузећа намештен преко десет година има право на одмор од месец и по дана годишње. За време одмора прима новинар сву своју уговорену сталну месечну плату.

§ 4

Обострани отказни рок је три месеца. У току отказа новинар не сме радити код другог предузећа.

§ 5

Новинар, који је код предузећа више од десет година, кад иступа из предузећа по отказу од стране власника, он има уз тромесечни отказ право још на толико месечних плата колико је година преко десет провео код истог предузећа.

§ 6

Одговорно уредништво има између власника и новинара бити нарочито уговорено. Све материјалне обавезе, које проистичу из одговорног уредништва, падају на терет власника. Одговорном уреднику док издржава казну, не може се отказати, а за време издржавања казне припадају му све сталне принадлежности, био он још у предузећу или не. Изгуби ли одговорни уредник због издржавања казне своје ново намештење дужан му је стари власник платити принадлежности за време редовног отказа.

§ 7

Обустави ли власник излажење листа мора према новинару одржати отказни рок.

У случају, да власник падне под стечај или умре па се лист обустави због његове смрти, потраживања новинара имају према стечајној маси или оставини првенство пред свима другим тражбинама.

§ 8

У случају доказане болести новинареве, предузеће му има плаћати за три месеца пуну плату а за даља три месеца половину. Након шест месеци боловања може власник новинару отказати, одржавајући пуни отказни рок. За време одмора и болести којег новинара остали новинари код истог предузећа дужни су да свога друга на одмору или боловању заступају у његовом редовном послу без посебне одштете.

§ 9

Док се не оснује посебна болесничка благајна за новинаре и њихове породице у случају болести, осигурање лица побројаних у § 1 ове Уредбе за случајеве болести и несреће врши се према општим прописима Закона о Осигурању Радника од 30 маја 1922 год. Власник листа одбијаће онај део, што га доприноси новинар, од његове сталне плате и носи пуну одговорност, ако болесничко осигурање новинарево није обезбеђено, т.ј. сносиће он сам трошкове око лечења и болесничке неге.

§ 10

Ако новинар умре, дужан је власник листа код кога је био намештен да његовој породици исплати онолико његових сталних месечних плата, за колико је месеца он имао с власником уговорени отказни рок.

Умре ли новинар услед несреће у вршењу своје дужности, та се свота удвостручује.

§ 11

Ако понашање новинарево осетљиво доводи у опасност углед и интерес предузећа, код кога је новинар намештен, власник има права да с новинаром разреши уговор без отказа и без отпавине.

Исто тако има новинар право да службени однос прекине без отказа, али задржавајући право на отпавину, ако га власник листа присиљава на рад који није у складу с његовом личном и професионалном чашћу.

§ 12

Цео извештајни материјал (извештаји, текст, цртежи, фотографије и др.) који сачињавају лист, својина је власника листа.

Власник може новинару одобрити употребу тога материјала у циљу личне споредне зараде за извештавање других листова ван места у коме излази лист. То одобрење издаје власник новинару писмено и може му га ускратити уз отказ од месец дана.

Стално намештени новинари не могу без писменог одобрења власника бити сарадници других листова. Од овога се изузимају литерарни радови новинара, који се не могу уврстити у лист код кога је он стално намештен.

§ 13

Све спорове, који настану између новинара и власника из намештеничког односа, има да решава обранички суд.

Тај је суд у свима већим местима, где излази више листова, стална институција, а континуитет јој одржава председник, кога из редова државних судија у том месту именује на три године Министар Правде.

Обранике (највише два) именује у сваком поједином случају новинар и власник, који су у спору.

Тужба се подноси председнику обраничког суда, који у року од пет дана по пријему тужбе позива обе стране да именују своје обранике. Не учини ли се то у року од дванаест дана, обранике именује сам председник у року од осам даљих дана.

Пресуда обраничког суда извршна је након проглашења, и против ње нема ни призива ни утока.

Све пресуде обраничких судова дужни су њихови председници доставити Новинарском Удружењу и Удружењу Власника Листова.

ГЛАВА II

Осигурање новинара за старост и случај инвалидитета

§ 14

Даном 1 јануара 1927 год. оснива се Пензиони Фонд Новинара Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца са седиштем у Београду,

који служи осигурању новинара у старости и за случај онеспособљења за рад давањем личне и породичне пензије односно инвалидске помоћи. Овај ће се фонд образовати из доприноса новинара и власника листова, за сваког појединог новинара, према његовој плати, и годишњој помоћи државе.

§ 15

Допринос новинара у пензиони фонд за новинаре, који имају једну до десет година службе урачунивих у пензију, износи два процента; за новинаре са десет до двадесет година службе три процента, а за новинаре са двадесет до тридесет година службе четири процента од њихове сталне месечне плате, узимајући пет хиљада динара као максимум који код осигурања долази у обзир. Једнаки проценат уплаћују за сваког појединог новинара сваки месец унапред у пензиони фонд и власници листова. Допринос новинара устеже власник листа сваки месец од месечних принадажности новинара те одговара он за њега као и за допринос који плаћа сам као власник. Овај допринос утериваће се на исти начин као и потраживања болесничких благајни.

§ 16

Доприноси новинара, власника листова и годишња помоћ државе сабирају се у првих пет година постојања фонда т.ј. до 1. јануара 1932 год. по одбитку издатака фонда предвиђе-

них у овој Уредби, — у једну неприкосновену главницу фонда, у коју осим тога у првих пет година улази:

- 1) одмах код оснутака фонда пензиони фондови Централне Управе Југословенског Новинарског Удружења и свих његових секција;
- 2) они износи чистог годишњег прихода Југословенског Новинарског Удружења, које сваке године одреди главна скупштина Удружења;
- 3) задужбине, пригодни дарови и остали прилози, који буду фонду намењени или их новинари или ко други за фонд сабере;
- 4) чисти приходи од новинарских или којих других забава у корист фонда;
- 5) камате од неприкосновене главнице.

§ 17

Након првих пет година од оснутака фонда теку приходи фонда из тачке 3 и 4 и даље у неприкосновену главницу фонда, која ће бити уложена код Државне Хипотекарне Банке Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Редовни издаци фонда. пензије, инвалидска помоћ, плате намештеника у биро-у фонда итд. покриваће се након измака тих пет година: из камата неприкосновене главнице, из редовних месечних доприноса новинара и власника, из годишње државне помоћи и из износа, који буду фонду намењени из чистог прихода Новинарског Удружења.

§ 18

Пензиони фонд је аутономно тело под надзором Министарства Социјалне Политике. Њиме управља Одбор, који је састављен од три делегирана члана Југословенског Новинарског Удружења, три делегирана члана Удружења Власника Листова и једног представника Министарства Социјалне Политике. Делегате Новинарског и Власничког Удружења бирају та удружења на пет година. Ако Удружења Новинара и Власника Листова престану, именује Министарство за Социјалну Политику по три делегата из редова новинара и по три из редова власника листова док се не оснују удружења са истом сврхом. Одбор пензионог фонда бира одмах на почетку свога рада за председника једно лице из редова посланика Народне Скупштине. Пословодство фонда и свршавање свих послова, који су с њим у вези, врши директор фонда, кога након избора председника бира одбор. Директор фонда намешта по потреби особље фонда.

§ 19

Првих пет година од опстанка пензионог фонда не може пензију уживати ни један за посао способан новинар макар и навршио тридесет година новинарског рада урачунавих у пензију. У колико би кроз тих пет година ипак било нужно, да који новинар због тешке болести мора напустити свој рад и поћи у пензију или примати инвалидску помоћ моћи

ће до године 1932 примати од фонда највише хиљаду две стотине динара месечно. Умре ли у том времену који новинар може његова удовица заједно са децом до године 1932 да прима од фонда највише осам стотина динара месечно.

§ 20

Одбор Пензионог Фонда израдиће, три месеца након што буде изабран, Правилник Пензионог Фонда Новинара Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, и предложити га на решење Главној Скупштини Фонда, а ова Министарству Социјалне Политике на одобрење.

§ 21

Новинар може да буде примљен у чланство фонда са навршеном двадесетчетвртом годином. Ако до те године није одслужио свој рок у сталном кадру, време му се, које служи, не урачунава у године за пензију. У пензију урачуналиви број година новинарског рада досадањих новинара и висину њихових плата у последњих десет година установиће за сваког појединог новинара нарочити перманенти одбор који је састављен од једнаког броја делегата Југословенског Новинарског Удружења и Удружења Власника Листова, узимајући за почетак права на пензију односно инвалиду двадесетчетврту годину живота, ако се новинар није том позиву посветио касније. Ово решење перманентног одбора има да одобри Министарство Унутрашњих Дела. Регистар новинара, који имају права на пензију, какав

произађе из редова перманентног одбора, одобреног од Министарства Унутрашњих Дела, служиће одбору пензионог фонда при одређивању права на пензију односно инвалиду и при одређивању њихове висине. У тај ће се регистар уносити стално и нови новинари, који имају права на пензију, и у њему регистровати све промене у служби појединог новинара, те ће овај регистар служити стално одбору фонда за одређивање односно одмеравање пензије или инвалиде. Против одлука одбора фонда, којима је одмерена висина пензије односно инвалиде, може се новинар, односно његова породица, жалити главној скупштини фонда, која о томе одлучује дефинитивно.

§ 22

Новинари, које Уредба већ затекне са десет или више година новинарског рада, рачунајући двадесетчетири године живота навршене као почетак, стичу и права на пензију и права на инвалиднину, уз уважење установа § 19. о петогодишњој каренци — одмах, чим буду примљени у чланство фонда. Млађи новинари, чланови фонда, стичу права на пензију кад наврше десет година новинарског рада урачуналивих у пензију, а право на инвалиду одмах чим буду примљени у чланство фонда.

§ 23

Године, што их новинар проведе као народни посланик или члан Владе, даље на студијама ради свог даљег образовања до најви-

ше три године, и напoкoн време прoвeдeнo нa вoјнoј дужнoсти oсим кaдрoвскoг рoкa, нe прeкидaју кoнтинуитeт њeгoвих пeнзиoних гoдинa, и рaчунaју му сe кaкo дa их јe прoвeо у рeдoвнoј нoвинaрскoј службe. Изузeвши врeмeнa вoјнe дужнoсти, зa кoјe ни нoвинaр ни влaсник листa нe плaћaју дoпринос зa њeгa у пeнзиoни фoнд, дужaн јe нoвинaр у тим случaјeвимa дa дoпринeсe зa сe, уз свoј улог, ујeднo и улог штo би гa зa њeгa имao дa уплaћујe влaсник листa прeмa висини њeгoвe пoслeдњe плaтe. Oстaнe ли нoвинaр бeз мeстa уплaћивaћe сe и њeгoв дoпринос и дoпринос фиктивнoг влaсникa листa прeмa висини пoслeдњe нoвинaрoвe плaтe из нaрoчитoг рeзeрвнoг фoндa, кoји ћe фoнд oбрaзoвaти пeнзиoни фoнд oдмaх чим пoчнe дeлoвaти. Уплaтe зa нoвинaрa бeз мeстa вратитћe нoвинaр рeзeрвнoм фoнду кaд дoбијe мeстo.

§ 24

Дoприноси зa пeнзиoни фoнд нe мoгу сe ни у кoм случaју вратити ни нoвинaру ни влaснику листa.

§ 25

Нaкoн дeсeт гoдинa нoвинaрскoг рaдa у рaчунивих пo oвoј Урeдбe у пeнзију, припaдa нoвинaру пeнзијa у висини oд чeтрдeсeт пoцeнaтa њeгoвe стaлнe плaтe зa кoју плaћa улог у пeнзиoни фoнд, узимaјући пeт хиљaдa динaрa кaкo мaксимум, кoји кoд oсигурaњa дoлaзи у oбзир. Нaкoн тoгa рaстe му пeнзијa

свaкe гoдинe зa три пoцeнтa стaлнe плaтe oд кoјe плaћa улог тaкo дa му нaкoн тридeсeт гoдинa службe припaдa пунa пeнзијa дo нaјвишe пeт хиљaдe динaрa. Висинa пунe пeнзијe рaвнa сe прeмa плaти пoслeдњих дeсeт гoдинa. Aкo јe нoвинaр пoслeдњих пeт гoдинa уживao јeднaкy плaту припaдa му пунa пeнзијa у тoј висини, aкo нијe oндa пeнзијa у висини пoсeчнe плaтe зaпoслeних дeсeт гoдинa.

Инвaлидa прeмa пoцeнту нeспoсoбнoсти износи у првих дeсeт гoдинa oсигурaњa — трeћинy, дe тe трeћинe oднoснo цeлу плaту кoју јe нoвинaр имao кaд јe пoстрaдao oд дeсeтe дo тридeсeтe гoдинe службe припaдa му инвaлидa прeмa пoцeнту oнeспoсoбљeњa зa рaд, a уз тo пoлoвинa пeнзијe кoјa му прeмa гoдинaмa службe и висини плaтe припaдa¹⁾. Нoвинaру кoји пoстрaдa у вршeњу свoјe дужнoсти и oстaнe пoтпунo нeспoсoбaн зa свaки пoсao припaдa у свaкoм случaју инвaлидa у изнoсу пoтпунe плaтe дo нaјвишe пeт хиљaдa динaрa. Истo тaкo и пoрoдици нoвинaрa, кoји умрe у вршeњу свoјe нoвинaрскe дужнoсти, припaдa пунa пeнзијa бeз oбзирa нa брoј гoдинa крoз кoјe јe нoвинaр биo члaн фoндa.

Нoвинaримa, кoјe Урeдбa зaтeкнe извaн нoвинaрскe службe, a имaли би прeмa гoдинaмa нoвинaрскoг рaдa прaвo нa пeнзију дa јe Урeдбa пoстojлa прe, дaвaћe Пeнзиoни Фoнд пoтпoрe у грaницaмa мoгућнoсти.

¹⁾ Тeкст oвe рeчeницe нијe јaсaн, мeђутим никaквa нaкнaднa испрaвкa нијe извршeнa.

§ 26

Након тридесет година новинарског рада, узимајући двадесетчетврту годину живота као почетак, новинар може, али не мора, ићи у пензију. Остане ли и даље у сталној новинарској служби не може примати пензију док ту службу не напусти.

У случајевима кад новинар жели да пође у пензију пре навршених тридесет година новинарског рада урачунливих у пензију треба да на једнаки начин као и државни чиновници докаже оправданост тога свог захтева.

§ 27

Жени пензионисаног новинара припада на његову пензију доплатак од двадесет, а његовој деци од пет процената од његове пензије.

Удовици активног новинара припада пензија у висини, коју би уживао он сам да је жив, па да је отишао у пензију, а његовој деци пет процената од његове пензије.

Удовици пензионисаног новинара припада пола пензије што би је уживао он сам да је жив, а његовој деци пет процената од пензије што би је уживао новинар сам да је жив. Деца имају права на пензиони доплатак до двадесет и прве године живота, ако дотле не буду опскрбљена.

Уда ли се удовица активног или пензионисаног новинара губи право на пензију, али добива отплатину у висини трогодишње пензије, што би је уживала да се није удала. Деца новинарева уживају свој доплатак макар им се мати удала.

У колико расположива средства за покривање издатака фонда у којој години не би била довољна, смањиће се решењем Управе Фондова¹⁾ проценат по коме се одмерује пензија, лична и породична као и инвалида у сразмери са расположивим средствима.

ГЛАВА III

Прелазна и завршна наређења

§ 28

Даном ступања на снагу ове Уредбе губе важност сви досадашњи уговори и имају се склопити нови у складу са Уредбом.

§ 29

Ступањем на снагу ове Уредбе престају за новинаре важити одредбе Закона о Општем Пензионем Заводу који је на снази у Словенији и Далмацији. Целокупни износ доприноса што су га у тај Завод уплатили новинари, има се најкасније шест месеца након ступања на снагу ове Уредбе пренети у Пензиони фонд Новинара Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

§ 30

Ова Уредба ступа на снагу даном проглашења у „Службеним Новинама“.

Уредба је издата под потписом Министра припреме за Уставотворну Скупштину и Изједначење Закона.

¹⁾ Неисправљена шт. грешка; треба „фонда“.

РЕГИСТАР

(Бројеви у загради означају одредбе, ван заграде стране).

Ауторско право, 16;

Боловање, новинара (8) 62;

Ванредна издања, новина (15) 16;

Вероисповести, вређање и омаловажавање (50) 37;

Верски раздор, изазивање (19) 18, (47) 36;

Власник, (13) 14;

Власништво, новинарског материјала (12) 63;

Војне обвезнике ко наговара на невршење дужности (48) 36;

Војни подаци, објављивање (67) 43;

Гласачке, листе, изузеци из режима штампе (6) 10;

Годишњи одмор, новинара (3) 60;

Доказе, суд не прибавља (86) 52;

Домаће прилике, ко износи у штампи (57) 40;

Допринос, новинара за пенз. фонд (15, 16) 65; (24) 70;

Државне установе, ко подвргава подсмеху или презирању (46) 36;

Државни тужилац, учешће по зак. о штампи 50;

Друштвене редове, ко дражи једне против других (46) 36;

Жалба, на решење (90) 53;

Забрана, даљег излажења (14) 21, за време рата или мобилизације (23) 20, кад јој има места (19) 18, ко је наређује (21) 19, стране штампе (18) 17, у чему се састоји (24) 21;

Забрањене списе, ко растура (69) 44;

Закон о штампи, према одредбама крив. закона, кр. суд. поступка и зак. о зашт. јавне безбедности 5;

Залога, законска на инвентару уредништва (13) 14;

Застарелост, права на подизање тужбе (89) 53;

Затвор, по зак. о штампи (8) 5;

Злочин, против државе (19) 19;

Избрани суд, за новинаре (13) 64;

Извештај, са тајних седница Нар. претставништва (67) 44, с кривичног претреса који се не сме објавити (67) 43;

Извиђање, (76, 77) 48;

Извршење, пресуде (91) 53;

Издавач, (13) 14, кад мора бити означен (8) 11, кад се зове на претрес (88) 52, одговорност (33, 37) 28, 30;

Издавачко право, 16;

Инвалида, новинара (25) 71;

Испит, сведока (83) 51;

Исправка, (26—30) 22—25, ако се не штампа (29) 24, кад се и како мора штампати (26—27) 22, 23, кад се не мора штампати (28) 24;

Истрага, по чијој тужби почиње (79) 49;

Јавни морал, тешка повреда (19) 18, (49) 36;

Јавно мишљење, ко узнемири (46) 35;

Кажњавање, за дела путем штампе 5 (13) 45;

Казна, за нештапање исправке (29) 24, затвора, по зак. о штампи (8) 5;

Кандидатске листе, изузеци (6) 10;

Карикатуре, Краља ко објави (53) 39;

Кауција, се не тражи (3) 7;

Класну борбу, ко изазива (46, 48) 36;

Клевета, (56) 40, заједничка више лица (55) 40, јавних органа или надлежности (54) 39, кад се истинитост чињеница не може доказивати (61) 41, квалификована (60) 41, Нар. претставништва (53) 39, органа власти (19) 19, поштрење казне (60) 41, страног поглавара (53) 39, умрлих лица (58) 40, шта је (52) 37;

Књижарске радње, дозволе за рад (4) 8;

Конфискација, стране штампе (18) 17;

Краљевски дом, ко сачињава (20) 19;

Кривична дела, ко путем штампе износи (59) 41, против општих интереса 34, против части 37, чисто штампарске природе 42;

Кривични закон, примењивање његових одредаба 5 (89) 53;

Кривични суд. поступак, примена по зак. о штампи 5 (95) 55;

Лажне вести, ко шири (46) 35;

Легитимација, за растурање (14) 15;

Мржњу, против војске ко подстиче (48) 36, против државе ко изазива (47) 36, против државне целине ко изазива (19) 18;

Накнада, оклеветаном (62) 42;

Народни посланик, не може бити уредник (10) 13;

Незадовољство, против пресуде (90) 53;

Новинари, које обухвата Уредба о односима новинара и послодавца (1) 59;

Новчане казне, извршење (40) 32;

- Обзнане, лепљење (16) 16;
 Објаве, лепљење (16) 16, посмртне (6) 10, службене — лепљење (16) 16;
 Објављивање, судске пресуде ко одбија (68) 44, судске пресуде по зак. о штампи (63) 42;
 Огласе, којима се вређа стид ко објави (49) 37;
 Одговор на тужбу, (73) 46;
 Одговорност, ко сноси (33) 28, (41, 42) 33, органа власти за поступање по овом закону (93) 54;
 Ознаке, које сваки штампани спис мора имати (6) 10;
 Оптужница, (85) 52;
 Осигурање, за старост и у случају инвалидитета (14) 64, новинара (9) 62;
 Осуђеници, по зак. о штампи — издржавање казне (92) 54;
 Отказни рок, за новинара (4, 5) 60, 61, за уредника док је на издржавању казне (6) 61, у случају обуставе листа (7) 61;
 Пензија, новинара, (19, 21, 22) 67—69, (25, 26) 70, 71, породична (27) 72;
 Пензионни фонд, новинарски (14, 17, 18) 64, 66, 67;
 Писац, одговорност (33 34) 28;
 Писма, приватна ко објави (66) 43;
 Племенски раздор, изазивање (19) 18, (47) 36;
 Побацивање, ко подстиче (49) 37;
 Поверљиву преписку, ко објави (67) 44;
 Повреда, прописа о уреднику, издавачу и штампару (70) 45;
 По званичној тужби, кад отпочиње истрага (79) 49;
 Позивање грађана, да силом мењају законе (19) 18;
 Позиви за зборове и забаве (6) 10, оптуженом (80, 81) 50;
 По приватној тужби, кад отпочиње истрага (79) 49;

- Порицање, оптуженог (87) 52;
 Порнографски написи, (49) 36;
 Породична пензија, новинара (27) 72;
 Породични живот, ко повреди (57) 40;
 Посмртна плата, породици новинара (10) 62;
 Посмртне листе, (6) 10;
 Поступак, 46;
 Потстицање, на извршење крив. дела (43, 44) 34;
 Правилник, Пензионог фонда (20) 68;
 Први примерци, достављање држ. тужиоцу (7) 10;
 Пребијање, увреда (64) 42;
 Преступ, против државе (19) 19;
 Пријава, за растурача (14) 15, новина или повре-
 меног списка (5) 8;
 Пропаганду, анархистичку и комунистичку ко врши (45) 35;
 Протоколи, трговачки (6) 10;
 Разговоре, телефонске ко објави (66) 43;
 Раздор, у војсци ко сеје (48) 36;
 Растурање, списка кад може почети (7) 11;
 Растурач, (14) 15, који објављује садржину увредљивих
 написа (71) 45, одговорност (33, 39) 28, 31;
 Решење, о стављању под суд (85) 52;
 Саслушање, оптуженог 51;
 Сведоци, (74) 47;
 Слобода, штампе (1) 7;
 Спорови, између новинара и власника (13) 64;
 Страна штампа, 17;
 Судска акта, ко објави (66) 43;
 Суђење, (76, 77) 48, (79) 49;
 Телеграме, приватне ко објави (66) 43;
 Трошкови судски — извршење (40) 32;

Туђ потпис, ко стави (65) 42;

Тужба, (73) 46, (78) 48;

Увреда, (56) 40, владоца и чланова Краљ. Дома (19) 18, владоца страног (19) 18, јавних органа или надлештава (54) 39, Краља и Краљ. дома (53) 39, Нар. претставништва (53) 39, против органа власти (19) 19, страног поглавара (53) 39, умрлих лица (58) 40, шта је (52) 38;

Уговор, службовни (2) 59, — службовни — разрешење (11) 63;

Узнемиравање, јавног мишљења (46) 35;

Умрла лица, ко клевета или вређа (58) 40;

Уредба, о односима новинара и послодавца (94) 54, 59;

Уредник, (9, 10) 11, 13, док је на издржавању казне — отказ (6) 61, заступање (12) 13, кад мора бити означен (8) 11, ко не може бити (11) 13, одговорност (33, 35, 36) 28—30;

Уцена, (51) 37;

Формулари, (6) 10;

Цензура, (30—32) 25—27, кад повлачи забрану (23) 20, ко објави написе (67) 44;

Цртеже, неморалне ко објави (49) 36;

Штампани предмети, које закон обухвата (1) 7;

Штампар, кад се зове на претрес (88) 52, одговорност (33, 38) 28, 31;

Штампарија, в. штампарске радње (4) 8, мора бити означена на спису (6) 10;

Штампарске радње, дозволе за рад (4) 8.

САДРЖАЈ

I

Закон о штампи.

Глава I. Опште одредбе	7
Глава II. О ауторском, издавачком праву	16
Глава III. Страна штампа	17
Глава IV. Забрана	18
Глава V. Исправка	22
Глава VI. Цензура	25
Глава VII. Одговорна лица	28
Глава VIII. Кривична дела	
1. Против општих интереса	34
2. Против части	37
3. Чисто штампарске природе	42
Глава IX. Поступак	46
Глава X. Одговорност органа власти	55
Глава XI. Завршне одредбе	55

II

Уредба са законском снајом у погледу уре-
ђења односа између новинара и власника
листова.

Глава I. Новинар и власник 59

Глава II. Осигурање новинара за старост
и случај инвалидитета 64

Глава III. Прелазна и завршна наређења . 73

Реџистар 75

Садржај

Ревизија последњег табака
одобрена 16 марта 1938.

Бр. 36395

